

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus- suunnitelma Rauman normaalikoulu 2020-2023

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2020

Rauman
normaalikoulu

Turun yliopisto
University of Turku

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo perustuslaissa

- Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.
- Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan **sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.**
- **Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.**
- **Sukupuolten tasa-arvoa edistetään yhteiskunnallisessa toiminnassa sekä työelämässä, erityisesti palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista määrättäessä, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.**

Suunnitelma perustuu opetushallituksen antamaan määräykseen ja lakeihin

- Opetushallituksen antama määräys Määräys perusopetus 63 011 2015.pdf
- Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta (609/1986) ja sen muutos (1329/2014) 5 a § <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609>
- Yhdenvertaisuuslaki <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141325>
- Opetuksen järjestäjillä on velvollisuus toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta. Yhdenvertaisuuden edistämisen tarkoituksena on ehkäistä syrjintää, turvata kaikkien ihmisten tosiasiallinen yhdenvertaisuus sekä poistaa syrjinnästä johtuvaa eriarvoisuutta yhteiskunnassa.

Toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi

- Opetuksen järjestäjän on yhdenvertaisuuden toteutumisen arvioinnissa kiinnitettävä huomiota esimerkiksi oppilaiden valintaperusteisiin, käytettävään oppimateriaaliin, häirintää ja koulukiusaamista ehkäiseviin toimenpiteisiin, opetustilanteiden tasapuolisuuteen, opintosuoritusten arvioimiseen sekä opettajien yhdenvertaisuusosaamiseen.
- Syrjintään puututaan, sitä ehkäistään suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti, ja näin pyritään turvaamaan ihmisten tosiasiallinen yhdenvertaisuus.

Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi

- Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää selvityksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta, tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja arvion aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.
- Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Sukupuolitietoinen ja tasa-arvoinen opetus

- Sukupuolten tasa-arvoa rakennetaan johdonmukaisesti.
- Oppilasta ei esimääritellä hänen sukupuolensa mukaan.
- Ymmärretään, että sukupuolen ilmentäminen voi vaihdella tilannekohtaisesti ja yksilöllisesti.
- Oppilaan ohjaus on tasa-arvoa tukevaa ja sukupuolten välinen eriarvoisuus nostetaan esiin.
- Oppilasvalinnoissa noudatetaan tasa-arvoperiaatetta.
- Opetus ja oppimisen tuki toteutetaan tasapuolisesti.
- Arviointi on oikeudenmukaista.
- **Seksuaalinen häirintä tai sukupuoleen kohdistuva häirintä on kiellettyä.**

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2020

Rauman
normaalikoulu

Turun yliopisto
University of Turku

Suunnitelman laatiminen ja tarkentaminen

- Rauman normaalikoulun suunnitelma julkaistaan erillisenä ja laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tarkentuu yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa kunkin lukuvuoden aikana.
- Toiminnallisen suunnitelman tarkentamisesta vuosittain vastaa oppilashuoltoryhmä.
- Oppilaiden osallisuus huomioidaan oppilaskuntatoiminnan, yhteisöllisten tapahtumien ja lukuvuosittaisen suunnitelman toteuttamisen kautta.
- Tietoa koulun tilanteesta kerätään keskustelujen ja kyselyjen avulla.

Suunnitelman hyväksyminen

- Suunnitelman hyväksyy Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani.
- Suunnitelma hyväksytään joka kolmas vuosi.
- Suunnitelmaan voidaan tehdä lukuvuosittain tarkennuksia ja muutoksia havaittujen tarpeiden mukaan.

Yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen koulun periaatteet

- Kaikki ovat yhtä arvokkaita ja kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.
- Jokainen uskaltaa olla oma itsensä ja tuntea olonsa turvalliseksi.
- Ketään ei syrjitä!
- Jokainen tuntee osallisuutta omaan kouluyhteisöönsä.
- Tärkeää on avoimuus, keskustelu ja puuttuminen periaatteiden loukkaamiseen.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon käsitteiden tunteminen

- Opettajat perehtyvät ja perehdyttävät nuoret ja lapset ikä ja käsityskyky huomioiden oikeaan käsitteistöön yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta.
- Opetushallituksen ”tasa-arvo on taitolaji” – oppaan ja nettitiedon perusteella tehtyjä diasarjoja yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta voi hyödyntää opetuksessa.
- Myös oppiaineiden tasa-arvoisesta opetuksesta on em. oppaaseen perustuen laadittu diasarja.

Diasarjoihin pääsee alleviivatuista linkeistä.

Toiminta edellisen suunnitelman aikana

1/2

- **Lukuvuonna 2017-2018 koulussa toimi erillinen tasa-arvoryhmä, jossa oli henkilöstöä ja oppilaita.**

Tavoitteena oli perehdyttäminen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden käsitteistöön ja periaatteisiin.

- **Lukuvuonna 2018-2019 vastuu siirrettiin oppilashuoltoryhmälle.**

Tavoitteena oli aktivoida ja osallistaa oppilaita.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden toteutumista tarkasteltiin valtakunnallisten selvitysten ja kartoitusten avulla.

- **Lukuvuonna 2019-2020 monialaiset oppimiskokonaisuudet teemoitettiin:**
Vuoden 2019 teemana oli monikulttuurisuus
Koko koulu työsti vuoden teemaa monipuolisesti

Vuoden 2020 teemana oli tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus
Koko koulu työsti vuoden teemaa monipuolisesti

Arviointi yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämisestä

1/6

Arvioinnissa on käytetty hyväksi

- Oppilaille ja huoltajille tehdyn hyvinvointikyselyn vastauksia 2019
- KivaKoulu-kyselyn tuloksia 2020
- Tea-viisarin tuloksia 2019
- Kouluterveyskyselyn tuloksia 2020
- Koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusteemavuoden 2020 tuloksia

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2020

Rauman
normaalikoulu

Turun yliopisto
University of Turku

Arvioitavat asiat:

1. Oppilaiden valintaperusteet
2. Opetuksen järjestäminen ja opetustilanteet
3. Oppimateriaalit
4. Oppimiserot
5. Opintosuoritusten arvioiminen
6. Opettajien yhdenvertaisuusosaaminen
7. Syrjintään ja koulukiusaamiseen puuttuminen
8. Seksuaaliseen häirintään puuttuminen

Toimenpiteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi ja epäasiallisen käyttäytymisen ehkäisemiseksi

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2020

Rauman
normaalikoulu

Turun yliopisto
University of Turku

1. Oppilaiden valintaperusteet

Normaalikoulun oppilaaksi hakeutuminen tapahtuu Rauman kaupungin vastuulla olevalla menettelyllä, jota pidetään luotettavana.

2. Opetuksen järjestäminen ja opetustilanteet

Opetus järjestetään perusopetuslain mukaan.

Opetukseen liittyvät valinnat tehdään yhdenvertaisuusperiaatteella.

Opetustilanteissa sukupuoleen perustuvia valintoja vältetään, mutta edelleen voi olla tilanteita, joissa esiintyy stereotyyppistä jaottelua ja siksi oppilaat toivovat tasa-arvoisempaa kohtelua.

Jonkin verran koetaan, että kohtelu ei ole yhdenvertaista.

Oppilaat uskaltavat sanoa mielipiteensä ja he kokevat, että heihin luotetaan. He haluavat vaikuttaa ja osallistua enemmän.

3. Oppimateriaalit

Kaupallisissa oppimateriaaleissa on edelleen kulttuurisesti ja sukupuolisesti stereotyyppisiä ilmentymiä, joista on keskusteltu joillakin oppitunneilla.

4. Oppimiserot

Pojat ovat positiivisia koulunkäynnin suhteen (vrt. muut koulut).

Tukea tarvitaan opiskelutaitojen ohjauksessa, mutta siinä ei ole eroa sukupuolten välillä.

5. Opintosuoritusten arvioiminen

Arviointiperusteisiin ei vaikuta sukupuoli, koska arviointiskaala on ennalta määritelty.

Positiivisella erityiskohtelulla tuetaan yhdenvertaisuutta.

6. Opettajien yhdenvertaisuusosaaminen

5/6

Teemavuosien 2019 ja 2020 tavoitteena on ollut lisätä myös opettajien yhdenvertaisuusosaamista. Avoin keskustelu yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta on lisääntynyt.

7. Syrjintään ja koulukiusaamiseen puuttuminen

Tytöt kokevat muita enemmän koulukiusaamista ja jotkut yksinäisyyttä, johon voi liittyä myös stressi ja masentuneisuus.

Kiusatuksi joutumisen kokemuksissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta, mutta kiusaamista esiintyy edelleen.

Koulussa toimii KiVakoulu-tiimi ja kiusaamista ratkovat myös muut opettajat. KiVa-tunteja on pidetty liian vähän.

Koulussa toimitaan laaditun suunnitelman mukaan.

8. Seksuaaliseen häirintään puuttuminen

6/6

Koulussa esiintyy edelleen seksuaalista häirintää, vaikka siihen puututaankin.

Häirinnän vastaisia toimintatapoja ja puuttumista on lisättävä.

Toimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi

1/2

- Lisätään tietoisuutta yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmasta ja sen perustumisesta lakeihin.
- Osallistetaan oppilaita kehittämään ja toteuttamaan suunnitelmaa.
- Järjestetään toimintaa säännöllisesti koko lukuvuoden ajalle.
- Tehdään myös omia selvityksiä ja kartoituksia lukuvuoden aikana.
- Tiedotetaan toimenpiteistä ja selvitysten tuloksista tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi oppilaille, henkilöstölle ja huoltajille.
- Rakennetaan seurannan ja kehittämisen mallista pysyvä toimintatapa.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2020

Rauman
normaalikoulu

Turun yliopisto
University of Turku

- **Perehdytetään oppilaat ikätasonsa ja käsityskykynsä mukaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon käsitteistöön.**
- **Kiinnitetään huomiota stereotyyppiseen sukupuolisidonnaiseen ajatteluun ja jaotteluun ja puututaan siihen.**
- **Puututaan yhdenvertaisuutta rikkovaan kohteluun tai toimenpiteisiin.**
- **Keskustellaan mahdollisista oppimateriaalien kulttuurisesti, sukupuolisidonnaisesti tai muuten erottelevasti välittämästä viestinnästä.**
- **Puututaan kiusaamiseen, syrjimiseen ja lainvastaisiin tekoihin välittömästi.**
- **Pidetään KiVa-tunteja aktiivisesti ja mahdollisesti lisätään niitä.**
- **Puututaan seksuaaliseen häirintään välittömästi ja kehitetään puuttumisen yhdenmukaista mallia.**

- Tarkennetaan tämän suunnitelman pohjalta lukuvuosittainen toiminnallinen ja jatkuvasti kehittyvä suunnitelma, jonka laatimiseen osallistuvat oppilaat ja henkilöstö. 2/2
- Liitetään toiminnallisen suunnitelman pysyvämmät sisällöt osaksi lukuvuoden aikana toteutettavaa oppilaiden hyvinvointia ja elämänhallintaa edistävää suunnitelmaa.
- Valitaan vastuuhenkilöt seuraamaan suunnitelman toteutumista.
- Tehdään normaalikoulusta oppilaitos, jossa tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu ja toiminta on tärkein osa toimintakulttuuria.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu

- Yhdenvertaisuusvaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton viranomainen, joka edistää yhdenvertaisuutta ja puuttuu syrjintään. Valtuutettu toimii myös kansallisena ihmiskaupparaportoijana ja maastapoistamisen täytäntöönpanon valvojana. Tehtäviin sisältyy lisäksi ulkomaalaisten oikeuksien ja aseman edistäminen.
- Yhdenvertaisuusvaltuutetun nettisivut

Tasa-arvovaltuutettu

- Tasa-arvovaltuutettu antaa ohjeita ja neuvoja tasa-arvolakiin liittyvistä kysymyksistä, sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvasta syrjinnästä sekä sukupuolten tasa-arvon edistämisestä.
- Tasa-arvovaltuutetun nettisivut